ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ.

Мутобиқати мавзуъ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионии Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ, ки аз рӯйи он ба Шурои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз санаи 01.04.2022 №95/шд ва 25.10.2024 №407/шд ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҳимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот. Таҳқиқоти диссертатсионии Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» ба яке аз самтҳои хеле муҳим ва мубрами илми муосири ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология бахшида шудааст. Дар шароити ҷаҳонишавӣ, густариши равандҳои интегратсионии байналмилалӣ ва афзоиши ҳамкориҳои давлатҳо дар мубориза бо ҷинояткорӣ, масъалаи ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ аҳаммияти махсус пайдо намудааст.

Дар ҷаҳони муосир ҷинояткорӣ тадриҷан хусусияти фаромиллӣ ва муташаккилро касб намуда, аз ҳудуди як давлат берун баромада, ба манфиатҳои якчанд давлатҳо ва ҷомеаи байналмилалӣ таҳдид эҷод менамояд. Ҷиноятҳое, ки хусусияти конвенсионӣ доранд, одатан дар асоси санадҳои байналмилалии ҳуқуқӣ - конвенсияҳо, шартномаҳо ва протоколҳо танзим карда мешаванд. Аз ин рӯ, омӯзиши ҷанбаҳои ҳуқуқӣ-ҷиноятии

чунин ҷиноятҳо на танҳо аҳаммияти миллӣ, балки аҳаммияти *байналмилалӣ низ дорад.*

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот пеш аз ҳама дар он зоҳир мегардад, ки ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ, аз қабили терроризм, гардиши ғайриқонунии маводи мухаддир, хариду фурӯши одамон, ҷиноятҳои киберӣ ва дигар шаклҳои ҷинояткории фаромиллӣ, дар шароити муосир тамоюли афзоиш доранд. Ин ҷиноятҳо ба амнияти миллӣ, суботи иҷтимоӣ ва рушди иқтисодии давлатҳо таҳдид намуда, муборизаи мураккаб ва ҳамоҳангшударо талаб мекунанд.

Яке аз омилҳои муҳими мубрамияти мавзуъ дар он аст, ки танзими ҳуқуқии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ дар сатҳи миллӣ ва байналмилалӣ ҳамеша дар раванди такмилёбӣ қарор дорад. Новобаста аз мавҷудияти як қатор конвенсияҳои байналмилалӣ, дар амалия масъалаҳои татбиқи онҳо, мутобиқсозии қонунгузории миллӣ ба стандартҳои байналмилалӣ ва таъмини ҳамкории самараноки мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ҳамоно пурра ҳалли худро наёфтаанд. Ин ҳолат зарурати таҳқиқоти амиқи илмиро дар ин самт ба миён меорад.

Ғайр аз ин, яке аз ҷанбаҳои муҳими мубрамият дар он ифода меёбад, ки ҷиноятҳои конвенсионӣ аксаран хусусияти мураккаб ва пинҳонӣ доранд. Онҳо бо истифода аз технологияҳои муосир, воситаҳои иртиботи рақамӣ ва шабакаҳои фаромиллӣ содир карда мешаванд, ки ошкорсозӣ ва тафтишоти онҳоро душвор мегардонад. Аз ин рӯ, такмили механизмҳои ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ ва криминологӣ дар мубориза бо ин гуна ҷиноятҳо аҳаммияти аввалиндараҷа дорад.

Дар баробари ин, дар қонунгузории ҷиноятии як қатор давлатҳо, аз ҷумла дар кишварҳои пасошуравӣ, масъалаи тавсифи дақиқи ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ ва ҳамоҳангсозии онҳо бо меъёрҳои байналмилалӣ пурра ва якхела ҳалли худро наёфтааст. Ин номукаммалӣ боиси ба вуҷуд омадани мушкилот дар татбиқи амалии меъёрҳои ҳуқуқӣ ва ҳамкории байналмилалӣ мегардад.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот инчунин дар он зоҳир мегардад, ки омӯзиши ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ имкон медиҳад, ки механизмҳои пешгирӣ, ошкорсозӣ ва мубориза бо онҳо такмил дода шаванд. Таҳлили амиқи ҷанбаҳои ҳуқуқӣ ва криминологӣ метавонад барои таҳияи тавсияҳои илмӣ ва амалӣ ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ мусоидат намояд.

Аз нуқтаи назари назариявӣ, таҳқиқи ин мавзуъ ба рушди илмҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология мусоидат намуда, имконият фароҳам меорад, ки мафҳум, нишонаҳо ва хусусиятҳои ҷиноятҳои конвенсионӣ дақиқтар муайян карда шаванд. Ин бошад, барои ташаккули як равиши ягонаи илмӣ дар фаҳмиши ин категорияи ҷиноятҳо аҳаммияти калон дорад.

Аз нуқтаи назари амалӣ, натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар такмили қонунгузории миллӣ, беҳтар намудани ҳамкории байналмилалии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, баланд бардоштани самаранокии тафтишот ва таҳияи барномаҳои пешгирии ҷиноятҳорӣ истифода шаванд.

Ҳамин тариқ, метавон гуфт, ки мубрамияти мавзуи диссертатсионӣ аз якчанд омилҳои асосӣ иборат мебошад: хусусияти фаромиллӣ ва афзоишёбандаи ҷиноятҳои конвенсионӣ, зарурати мутобиқсозии қонунгузории миллӣ ба стандартҳои байналмилалӣ, мушкилоти ошкорсозӣ ва тафтишоти ин навъи ҷиноятҳо, инчунин аҳаммияти баланди назариявӣ ва амалии таҳқиқи онҳо.

Дараҷаи навгонии натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуктаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд. Таҳқиқоти илмии Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ», бахшида шудааст, бори аввал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва фазои баъди шуравӣ ба таври мукаммал таҳқиқ гардида, барои рушди илми ҳуқуқи ҷиноятӣ дорои аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ мебошад.

Диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» дорои дараҷаи

муайяни навгонии илмӣ мебошад, ки дар омӯзиши комплексии масъалаҳои назариявӣ ва амалии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ, инчунин таҳлили механизмҳои ҳуқуқии мубориза бо онҳо зоҳир мегардад.

Навгонии илмии таҳқиқот пеш аз ҳама дар он ифода меёбад, ки дар кори мазкур ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ ҳамчун як категорияи мустақили ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ ва криминологӣ дар асоси таҳлили қонунгузории миллӣ ва санадҳои байналмилалӣ мавриди омӯзиши ҳамаҷониба қарор гирифтаанд. Муаллиф кушиш намудааст, ки робитаи байни меъёрҳои конвенсионӣ ва меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии миллӣ муайян карда шавад ва дар ин замина мушкилоти татбиқи амалии онҳо ошкор гардад.

Яке аз ҷанбаҳои муҳими навгонии илмӣ дар он ифода меёбад, ки дар таҳқиқот хусусиятҳои фарққунандаи ҷиноятҳои конвенсионӣ, аз ҷумла хусусияти фаромиллӣ, муташаккилона ва истифодаи технологияҳои муосир дар содир намудани онҳо таҳлил ва гуруҳбандӣ гардидаанд. Ин имкон медиҳад, ки равиши нисбатан мукаммали илмӣ ба фаҳмиши ин навъи ҷиноятҳо пешниҳод карда шавад.

Муаллиф инчунин механизмҳои ҳамкории байналмилалии мақомоти ҳифзи ҳуқуқро дар мубориза бо ҷиноятҳои конвенсионӣ мавриди омӯзиш қарор дода, зарурати такмили онҳо ва баланд бардоштани самаранокии ҳамоҳангсозии фаъолияти давлатҳоро асоснок намудааст.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Хулосаю тавсияҳои дар диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд пешниҳодшуда аз нигоҳи илмӣ дар асоси таҳлили мукаммали манбаъҳои назариявӣ, санадҳои ҳуқуқии миллӣ ва байналмилалӣ ва инчунин таҷрибаи татбиқи меъёрҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ асоснок карда шудаанд. Муаллиф дар раванди таҳқиқот ба омӯзиши амиқи адабиёти илмии муосир дар соҳаи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология такя намуда, мавқеъҳои гуногуни олимони ватанӣ ва хориҷиро ба таври муқоисавӣ

таҳлил намудааст, ки ин ба баланд гардидани сатҳи эътимоднокии натиҷаҳои илмӣ мусоидат менамояд.

Яке аз ҷиҳатҳои мусбати таҳқиқот истифодаи васеи усулҳои илмӣ, аз ҷумла усули таҳлили ҳуқуқӣ, муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, системавӣ ва оморӣ мебошад. Ин равиш имкон додааст, ки масъалаҳои марбут ба ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ на танҳо дар сатҳи назариявӣ, балки дар робита бо воқеияти ҳуқуқтатбиқкунӣ низ баррасӣ гарданд. Дар натиҷа, хулосаҳои пешниҳодшуда характери мантиқӣ дошта, аз мазмуни бобҳо ва фаслҳои диссертатсия бармеоянд ва такрори оддии маводи таҳқиқотӣ нестанд.

Эътимоднокии тавсияҳои илмии муаллиф бо он низ асос меёбад, ки онҳо ба ҳалли масъалаҳои амалии низоми мубориза бо ҷиноятҳои фаромиллӣ нигаронида шудаанд. Пешниҳодҳо оид ба такмили қонунгузории ҷиноятӣ ва беҳтар намудани фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дорои хусусияти татбиқшаванда буда, ба стандартҳои байналмилалӣ дар соҳаи мубориза бо ҷиноятҳои конвенсионӣ мутобиқат мекунанд.

Ҳамзамон, дар диссертатсия равшан дида мешавад, ки муаллиф ба масъалаи робитаи байни қонунгузории миллӣ ва уҳдадориҳои байналмилалии давлат таваҷҷуҳи хос зоҳир намудааст. Ин ҳолат аҳаммияти илмӣ ва амалии хулосаҳоро боз ҳам баланд бардошта, онҳоро дар доираи таҳқиқоти муосири ҳуқуқи ҷиноятӣ қобили қабул ва асоснок мегардонад.

Дар маҷмуъ метавон гуфт, ки хулосаю тавсияҳои диссертатсияи мазкур дорои дараҷаи кофии асоснокии илмӣ ва эътимоднокии амалӣ буда, натиҷаҳои бадастомада бо истифодаи методологияи дуруст, таҳлили манбаъҳои васеъ ва робитаи зич бо амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ таъмин гардидаанд.

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии диссертатсия. Аҳаммияти илмии диссертатсияи мазкур пеш аз ҳама дар он ифода меёбад, ки дар он масъалаҳои марбут ба ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ

аз нигоҳи муосири ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология таҳлил гардидаанд. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки мафҳум, хусусият, шаклҳо ва таснифи ин навъи ҷиноятҳоро дар асоси таҳлили назарияҳои илмӣ ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ шарҳ диҳад. Ин равиш ба такмили донишҳои назариявӣ дар соҳаи ҳуқуқи ҷиноятӣ мусоидат намуда, фаҳмиши илмии падидаҳои ҷиноятҳои фаромиллиро амиқтар мегардонад. Ҳамзамон, таҳқиқот робитаи байни қонунгузории миллӣ ва ӯҳдадориҳои байналмилалиро равшан сохта, масъалаҳои ҳамоҳангсозии меъёрҳои ҳуқуқиро ба миён мегузорад, ки аз лиҳози илмӣ хеле муҳим мебошад.

Аҳаммияти амалии диссертатсия дар он зоҳир мегардад, ки тавсияҳо ва хулосаҳои пешниҳодшуда метавонанд дар фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, махсусан мақомоти тафтишотӣ, прокуратура ва судҳо истифода шаванд. Пешниҳодҳо оид ба такмили қонунгузории ҷиноятӣ ва баланд бардоштани самаранокии мубориза бо ҷиноятҳои конвенсионӣ ба ҳалли мушкилоти мавҷудаи амалия мусоидат мекунанд. Инчунин, натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, барномаҳои давлатӣ дар соҳаи мубориза бо ҷиноятҳои фаромиллӣ ва такмили сиёсати ҳуқуқии ҷиноятӣ истифода шаванд.

Дар маҷмуъ, диссертатсия дорои аҳаммияти ҳам илмӣ ва ҳам амалӣ буда, ба рушди назария ва такмили амалияи ҳуқуқи ҷиноятӣ дар самти мубориза бо ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ саҳми муайян мегузорад.

Нашри натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ. Натиҷаҳои пешниҳодшудаи таҳқиқот дар 8 мақолаи илмӣ ба таври муфассал инъикос ёфтаанд, ки ҳамаи онҳо аз ҷониби муаллиф мустақилона таҳия ва асоснок гардонида шудаанд. Аз ин шумора, 4 мақола дар нашрияҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расида, шаҳодати эътимоднокӣ, сатҳи илмӣ ва аҳаммияти назариявию амалии натиҷаҳои бадастомада мебошанд.

Нашрҳои мазкур на танҳо устувории илмии натиҷаҳои таҳқиқро тасдиқ мекунанд, балки саҳми муаллифро дар рушди назарияи ҷиноятшиносӣ ва таҳияи усулҳои нави пешгирии ҷинояткорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон исбот менамоянд. Ҳамзамон, онҳо ҳамчун асоси таҳлили муқоисавӣ ва пешниҳоди тавсияҳои нав дар самти сиёсати ҳифзи ҳуқуқ хизмат карда, арзиши илмии таҳқиқотро пурзӯр месозанд. Зикр намудан ба маврид аст, ки теъдоди маводи чопшуда ба банди 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Таҳқиқоти диссертатсионӣ аз номгӯйи ихтисораҳо ва (ё) аломатҳои шартӣ, муқадима, се боб, 7 зербоб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт ва интишорот аз рӯйи мавзуи диссертатсия иборат мебошад. Ҳаҷми умумии диссертатсия 192 саҳифаро ташкил медиҳад.

Дар қисми **муқаддима** (саҳ. 5–16) аҳаммияти мавзуи таҳқиқот асоснок гардида, зарурати омӯзиши ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ дар шароити муосир нишон дода шудааст. Муаллиф доираи масъалаҳои асосии илмӣ ва амалиро муайян намуда, мақсад, вазифа, объект ва предмети таҳқиқотро дақиқ баён намудааст. Ҳамчунин, сатҳи омӯзиши мавзуъ дар илми ҳуқуқи ҷиноятӣ таҳлил шуда, асосҳои методологӣ ва манбаъҳои таҳқиқот муайян карда шудаанд. Ин қисм бо услуби илмӣ ва мантиқӣ таҳия гардида, заминаи устувор барои бобҳои минбаъда фароҳам овардааст.

Боби якум, **"Асосҳои назариявии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ"** мебошад (саҳ. 17–57). Дар **зербоби якум**, (саҳ. 17–44) муаллиф мафҳумҳои ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ, фаромиллӣ, байналмилалӣ ва ҷиноятҳои хусусияти байналмилалидоштаро таҳлил намуда, фарқият ва робитаи онҳоро нишон додааст. Муқоисаи истилоҳот аз нуқтаи назари ҳуқуқи байналмилалӣ ва миллӣ ба таври муфассал баррасӣ шудааст. Ин равиш имкон додааст, ки хусусиятҳои умумӣ ва фарққунандаи ин категорияи ҷиноятҳо равшан гардад.

Дар **зербоби дуюм,** (саҳ. 44–57) таснифи илмии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ пешниҳод гардидааст. Муаллиф онҳоро вобаста ба объект, сатҳи хатари ҷамъиятӣ ва хусусияти ҳуқуқии онҳо гуруҳбандӣ намудааст. Ин таснифот аҳаммияти назариявӣ ва амалии муҳим дошта, барои фаҳмиши амиқтари мавзуъ мусоидат менамояд.

Боби дуюм, **"Робитаи меъёрҳои қисми махсуси қонуни ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва меъёрҳои ҳуқуқи ҷиноятии байналмилалӣ"**, (саҳ. 58-92). Дар **зербоби якум,** (саҳ. 58–69) тавсифи ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои марбут ба суиқасд ба ҳаёт ва маҳрум сохтан аз ҳаёт дар заминаи меъёрҳои байналмилалӣ ва қонунгузории миллӣ баррасӣ шудааст. Муаллиф ҳамоҳангии меъёрҳои миллӣ ва байналмилалиро таҳлил намуда, нуқтаҳои муштарак ва фарқиятҳоро ошкор кардааст.

Зербоби дуюм, (саҳ. 69–92) ба таҳлили ҳуқуқии ҷиноятҳои савдои одамон ва савдои кӯдакон бахшида шудааст. Ҷанбаи конвенсионӣ ва ухдадориҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин самт мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Муаллиф инчунин мушкилоти татбиқи меъёрҳоро дар амалия нишон додааст.

Боби сеюм, "Тавсифи ҳуқуқи-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ, ки ба амнияти ҷамъиятӣ, саломатии аҳолӣ ва ҳокимияти давлатӣ таҷовуз меоранд", (саҳ. 93–154). Дар **зербоби якум,** (саҳ. 93–117) мафҳум ва намудҳои ҷиноятҳои дорои хӯсусияти конвенсионӣ, ки ба амнияти ҷамъиятӣ ва саломатии аҳолӣ таҳдид мекунанд, баррасӣ шудааст. Муаллиф масъулияти ҷиноятиро дар ин самт таҳлил намуда, аҳаммияти пешгирии чунин ҷиноятҳоро таъкид кардааст.

Дар **зербоби дуюм**, (саҳ. 117–133) экстремизм аз нуқтаи назари ҳуқуқи ҷиноятӣ ва байналмилалӣ таҳлил шудааст. Муаллиф хусусияти фаромиллӣ ва конвенсионии экстремизмро нишон дода, таъсири онро ба амнияти давлатӣ баррасӣ намудааст.

Зербоби сеюм, (саҳ. 134–154) ба масъалаи татбиқи меъёрҳои конвенсионии мубориза бо коррупсия дар қонунгузории Ҷумҳурии

Тоҷикистон бахшида шудааст. Муаллиф сатҳи мутобиқати қонунгузории миллӣ ба стандартҳои байналмилалиро таҳлил намуда, зарурати такмили минбаъдаро асоснок кардааст.

Дар маҷмуъ, кори илмӣ масъалаи муҳим ва мубрами ҳуқуқи ҷиноятиро фаро гирифта, робитаи қонунгузории миллӣ бо меъёрҳои байналмилалиро ба таври амиқ таҳлил менамояд. Таҳқиқот дорои арзиши баланди назариявӣ ва амалӣ буда, барои рушди илми ҳуқуқи ҷиноятӣ ва такмили қонунгузорӣ аҳаммияти назаррас дорад.

Автореферат фишурдаи диссертатсия буда, дар умум мафҳум ва моҳияти диссертатсияро ифода менамояд.

Бо вуҷуди баҳои мусбии кор дар диссертатсия баъзе масъалаҳои норавшан ба назар мерасанд, ки аз нигоҳи илмӣ баҳснок мебошанд ва онҳоро ба таври зайл нишон додан мумкин аст:

1. Дар кори илмӣ масъалаҳои марбут ба ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ асосан дар доираи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ гардидаанд. Аммо, бо дарназардошти он ки ин гуруҳи ҷиноятҳо табиати фаромиллӣ ва байналмилалӣ доранд, зарурати истифодаи усули таҳлили муқоисавӣ бо қонунгузории давлатҳои пешрафта ва санадҳои байналмилалӣ (конвенсияҳо, протоколҳо) ба миён меояд. Норасоии чунин таҳлил боиси маҳдуд гардидани арзиши илмии таҳқиқот мегардад, зеро таҷрибаи хориҷӣ метавонад барои такмили қонунгузории миллӣ ҳамчун заминаи муҳим хизмат намояд.

2. Дар таҳқиқоти мазкур истифодаи амалияи судӣ ва мисолҳои мушаххаси парвандаҳои баррасишуда маҳдуд ба назар мерасад. Дар ҳоле ки дар таҳқиқоти ҳуқуқӣ такя ба таҷрибаи судӣ яке аз усулҳои асосии санҷиши самаранокии меъёрҳои ҳуқуқӣ ба шумор меравад. Ворид намудани таҳлили санадҳои судӣ ва мисолҳои мушаххас метавонист хулосаҳои назариявиро бо далелҳои амалӣ мустаҳкам намуда, аҳаммияти татбиқии таҳқиқотро афзоиш диҳад.

3. Гарчанде таҳқиқот дорои аҳаммияти назариявии назаррас мебошад, пешниҳодҳои мушаххаси амалӣ оид ба такмили қонунгузорӣ ва амалияи ҳуқуқтатбиққунӣ маҳдуд ба назар мерасанд. Аз нуқтаи назари илми ҳуқуқшиносӣ, пешниҳоди тавсияҳои амалӣ (аз қабили ворид намудани тағйиру иловаҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, такмили механизмҳои татбиқ, ё баланд бардоштани самаранокии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ) яке аз натиҷаҳои муҳимтарини таҳқиқ ба ҳисоб меравад.

Эродҳое, ки қайд шудаанд, дар умум ҳангоми баҳодиҳии мусбати таҳқиқоти диссертатсионӣ нақши муайнкунандаро намебозанд ва танҳо шаҳодати он мебошанд, ки масъалаҳои баррасишаванда хело муҳим буда, мураккаб ва баҳснокаанд ва муаллиф дар ҳалли баъзе масъалаҳо дар натиҷаи омӯзиши сарчашмаҳои ҳуқуқӣ, адабиёти соҳавӣ ва баҳодиҳии ақидаҳои олимони гуногун нуқтаҳои муаллифии худро пешниҳод намудааст, ки он хоси гузаронидани таҳқиқоти илмӣ мебошад.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Таҳқиқоти илмии Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ мансуб аст. Диссертатсия дар доираи талаботи банди 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ва бо тағйиру иловаҳои 26 июли соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, таҳия гардида, пурра мутобиқати ҳуқуқӣ ва меъёрии давлатии талаботи академиро таъмин менамояд.

Услуби таҳқиқот ва тарзи баёни фикрҳо дар диссертатсия нишон медиҳад, ки муаллиф дорои қобилияти таҳлилии баланд, маърифати илмӣ ва малакаи таҳқиқоти систематикии криминалистикӣ мебошад. Дар натиҷа, диссертатсия на танҳо дорои навгониҳои назариявӣ ва амалӣ мебошад, балки барои таҳия ва такмили меъёрҳо низ арзишманд аст.

Ҳамин тавр, метавон хулоса кард, ки диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» пурра ба талаботи муқarrаргардидаи меъёрҳои омодасозии диссертатсия ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмӣ ва таҳлили комили проблемаҳои назариявӣ ва амалии ҳуқуқи ҷиноятии байналмилалӣ таъмин мекунад. Аз ин нуқтаи назар, муаллиф сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. - Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ, мебошад.

Муқарризи расмӣ:

мудири шуъбаи масоили назариявии давлат
ва ҳуқуқи муосири Институти давлат ва
ҳуқуқи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент Бобоҷонзода И.Ҳ.

Суроғаи муқарризи расмӣ:
734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, ноҳияи Сино, кӯч.
А.Ғуломов 13, ҳуҷ. 3. Тел.: +992 93-510-77-11.
E-mail: bobojonov_i@mail.ru

Имзои Бобоҷонзода И.Ҳ.– ро тасдиқ мекунам:

Нозири калони кадрҳои Институти давлат ва
ҳуқуқи АМИТ Давлатмуродзода Б.Д.

«29» апрел соли 2026

НОЗИРИ КАДРҲО
PERSONNEL OFFICER

Суроғаи муассиса:
734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 19.
Тел.: +992 (37) 221-65-72.